

נציבות תלונות הציבור על שופטים

לשכת הנציב אורי שהם
שופט בית המשפט העליון (בדימוס)

י"ד אדר, תשפ"ג
7 מרץ, 2023
מספרנו: 97/23/שלוס תל אביב - יפו
אישי-סודי-למכותב בלבד

המתלונן: מר משה הלוי
הנילון: כב' השופט טל חבקין, סגן נשיא
מבית משפט השלוס בתל אביב - יפו
בתיק 77001-01-23
בעניין: תלונה שהתקבלה בלשכתנו ביום 2.2.23

החלטה

תמצית התלונה

1. גב' יוספה ברק (להלן: המבקשת) הגישה בקשה ליתן צו לפי חוק מניעת הטרדה מאיימת, התשס"ב-2001 (להלן: החוק). בבקשתה טענה המבקשת, כי המתלונן מטריד אותה בכך שפרסם על אודותיה פרסומים רבים ופוגעניים ברשתות החברתיות.
2. ברקע ההתדיינות עומדים גם הליכים שבין המבקשת ובין עו"ד נגה ויזל, שהמתלונן נמנה עם חוג מכריה, ובכלל זה הליך שנדון בפני השופט בתיק ה"ט 43005-05-22. בקשתה של עו"ד ויזל, באותו הליך, להעיד את המתלונן, בטענה כי אף הוא הטריד את המבקשת, סורבה על ידי השופט וניתנה החלטה מנומקת האוסרת על עו"ד ויזל להטריד את המבקשת.
3. לאחר מכן הגישה המבקשת, במסגרת תיק אחר, בקשה למניעת הטרדה מאיימת נגד המתלונן, על סמך הודאתו שהוא התחזה לאחרת והטריד אותה (ה"ט 59782-06-22). ביום 3.7.22 נעתר כב' סגן הנשיא השופט עמית יריב לבקשה ונתן צו האוסר על המתלונן להטריד את המבקשת, כשתוקף הצו הינו עד ליום 2.1.23.
4. על רקע זה הגישה המבקשת ביום 31.1.23, בקשה נוספת נגד המתלונן (ה"ט 77001-01-23), הוא ההליך נשוא התלונה). לבקשה צורפו פרסומים שפרסם המתלונן, לפי הנטען, על

כחלק מהשירות שניתן לך במשרד המשפטים אנו מזמינים אותך להיכנס לאתר כל זכות בכתובת: kolzchut.org.il/justice
כי יש לך את הזכות לדעת מהן הזכויות שלך!

ירושלים: נחום חפצדי 5, בית עופר, גבעת שאול 9548401 טל' 073-3927425 פקס' 02-6467973

דואר אלקטרוני: Shoftim@justice.gov.il

אינטרנט: <http://Shoftim.justice.gov.il>

המבקשת, לרבות בתקופה שבה עמד נגדו צו האוסר עליו להטריד אותה. המבקשת טענה, כי הפרסומים הללו הפרו את הצו הקודם ושהם בגדר הטרדה מאיימת. היא צירפה את ההחלטה שניתנה בתיק הקודם אשר אסר על המתלונן להטריד אותה, וביקשה צו למניעת הטרדה מאיימת.

5. נציין, כבר עתה, כי בקשתה של המבקשת לא גובתה בתצהיר. כמו כן, לא התקיים דיון (במעמד צד אחד) בנוכחות המבקשת וממילא היא לא הוזהרה בדבר חובתה לומר אמת. למחרת היום, נתן השופט החלטה בבקשתה, שבה לא נקבע כי יתקיים בהמשך לכך דיון במעמד שני הצדדים.

6. וכך נאמר בהחלטת השופט בבקשה –

1. לפני בקשה למתן צו מניעת הטרדה מאיימת, במעמד צד אחד, לפי הוראות חוק מניעת הטרדה מאיימת, התשס"ב-2001.

2. לאחר שעיינתי בבקשה, אני מחליט להוציא צו ארעי האוסר על המשיב או מי מטעמו להטריד את המבקשת בכל דרך ובכל מקום, ליצור עמה קשר כלשהו, לאיים עליה, לבלוש אחריה, להתחקות אחריה, או לפגוע בפרטיותה, לרבות לפרסם פרסומים על אודותיה ברשתות החברתיות או בכל דרך אחרת. צו ארעי זה יעמוד בתוקפו למשך שישה חודשים.

3. משניתן צו, עקרונית יש לקיים דיון תוך 7 ימים. אולם לנוכח הטענות המועלות בבקשה, אופי מערכת היחסים בין הצדדים והתדיינות קודמת ביניהם, לא ראיתי להטריח את הצדדים לדיון בשלב זה. עם זאת, זכותו של המשיב, ככל שהוא מתנגד לצו, לעתור לדיון בכל עת וייקבע דיון מיד. מובהר שאין בצו כל קביעה בעניינו של המשיב זולת החובה שלא להטריד את המבקשת כאמור.

4. **תשומת לב המשטרה:** לא ניתן לפעול מכוחו של הצו (זולת להתריע בפני המשיב על קיומו) כל עוד אין ראיה כי המשיב היה ער לצו.

5. המזכירות תשלח למשיב את העתק הבקשה והחלטה זו, ולמבקשת את העתק ההחלטה, זאת בדואר רשום וכן באמצעות פקיד מסירה.

6. המזכירות תגדיר התיק כחסוי לציבור, פתוח לצדדים וזאת עד להחלטה אחרת.

ניתנה היום, י' בשבט התשפ"ג, 1 בפברואר 2023, בהעדר הצדדים.

7. בהחלטתו זו, שניתנה בהעדר הצדדים, החליט השופט, כאמור, ליתן צו האוסר על המתלונן להטריד את המבקשת, ובכלל זה להימנע מלפרסם עליה פרסומים ברשתות החברתיות או בכל דרך אחרת, ונקבע שהצו יעמוד בתוקפו למשך שישה חודשים. עוד קבע השופט בהחלטתו, כי "משניתן צו, עקרונית יש לקיים דיון תוך 7 ימים" (למעשה בהקדם האפשרי ועד שבעה ימים, ועל כך ראו בהמשך – א"ש), אולם בשים לב לטענות המועלות בבקשה (דהיינו היקף הפרסומים ותוכנם המדברים בעד עצמם), אין בדעת בית המשפט להטריח את הצדדים לדיון, אך "זכותו של (המתלונן)... לעתור לקיום דיון בכל עת וייקבע דיון מיד". עוד צוין בהחלטה, כי אין בצו כל קביעה בעניינו של המתלונן זולת האיסור להטריד את המבקשת.

8. בסעיף 6 להחלטתו הורה השופט למזכירות להגדיר את התיק "כחסוי לציבור, פתוח לצדדים וזאת עד להחלטה אחרת".

9. להשלמת התמונה יצויין, כי המתלונן הגיש בקשה לשינוי מותב בה טען, בין היתר, שיש לשופט קשר ידידותי עם המבקשת והודיע, שאם המותב לא ישונה אין בכוונתו להתייצב לדיון, ככל שייקבע כזה. ביחס להודעה זו ניתנה החלטה (ביום 6.2.2023) בה נדחתה הבקשה לשינוי מותב, וכך נאמר בין היתר:

"הצו שניתן במעמד צד אחד ניתן לנוכח מערכת היחסים בין הצדדים שעלתה בהליכים קודמים שנדונו לפניי, ושבהם הודה המשיב בעצמו שהטריד את המבקשת באמצעות משלוח הודעות דוא"ל תוך שהתחזה לאביבה כץ. על רקע זה, לא ברור על שום מה מלין המשיב על כך שניתן צו במעמד צד אחד שהורה לו להימנע מלהטריד את המבקשת, תוך שצוין במפורש בצו שאין בצו כל קביעה בעניינו של המשיב זולת האיסור להטריד את המבקשת ולפרסם עליה פרסומים מטרידים. עוד נקבע בהחלטה שהמשיב רשאי לבקש דיון בכל עת, ודיון יקבע מיד, כפי שהתכוונתי לעשות כרגע. מטרת ההחלטה הייתה לנסות לחסוך לצדדים את הצורך בדיון שעה שאין למעשה מחלוקת שאין סיבה שהצדדים יהיו בקשר והמשיב יטריד את המבקשת [...]. המשיב זכאי כמובן לפעול בכל הדרכים החוקיות נגד ההחלטות שניתנו, כמו גם לעתור בכל עת לקיום דיון וייקבע דיון מיד, אך משהצהיר המשיב שאין בכוונתו להגיע לדיון אם ייקבע כזה, איני מוצא מקום לזמן את המבקשת לדיון ולקיימו במעמד צד אחד. הדבר יוביל לטרחה מיותרת של המבקשת, ובנסיבות כאלו אף יהיה מקום לשקול לחייב את המשיב בהוצאות. איני מוצא מקום לכך גם מבחינת ניצול ראוי של משאבי השיפוט. כאמור, אם המשיב יבקש דיון, ייקבע כזה מיד".

10. לטענת המתלונן, הוא לא הפר את הצו שניתן נגדו ביום 3.7.22 ולא הטריד את המבקשת מאז שניתן הצו. המתלונן מוסיף, כי הצו הקודם לא אסר עליו לבצע פרסומים שונים של פסקי דין והחלטות שיפוטיות פומביות שלא נאסרו לפרסום בעניינה של המבקשת, וזאת ברשתות החברתיות. לדבריו, בקשותיה של המבקשת לאסור עליו לבצע פרסומים ברשתות החברתיות נדחו על הסף, והיא לא השיגה על החלטות אלה בפני ערכאת הערעור.

11. לדעת המתלונן, לא היה מקום ליתן נגדו צו במעמד צד אחד או בכלל; הבקשה למתן צו מניעת הטרדה מאיימת הוגשה ללא תצהיר תומך; ההחלטה להיעתר לבקשה במעמד צד אחד, בחלוף יום אחד ממועד הגשתה, ניתנה על ידי השופט בלא שהתקיים דיון בו המבקשת הוזהרה ונחקרה על העובדות המועלות בבקשה; השופט לא העיר למבקשת על האופן המשתלח בו כתובה הבקשה; השופט פעל, לטעמו של המתלונן, בניגוד להחלטות קודמות של הנציבות בעניין מתן צו מניעת הטרדה מאיימת; הצו ניתן למשך תקופה ארוכה של שישה חודשים תוך רמיזה שדעתו של בית המשפט נעולה.

12. כן טוען המתלונן, כי השופט הורה בהחלטתו כי התיק יהיה חסוי לציבור עד למתן החלטה אחרת, וזאת בלא בסיס. לדבריו, השופט קבע זאת ללא שהוגשה כל בקשה של מי מבין הצדדים, ובפרט של המבקשת, למתן צו איסור פרסום או לחסיון ההליך. והוא מוסיף: "לא ניתן צו איסור פרסום בהליך בהחלטה על ידי השופט הנילון, אלא החסיון בוצע בדרך אשר אינה קבועה בדין, בדרך מנהלית של מתן הוראה למזכירות לחסות את ההליך באתר 'נט המשפט', כדי למנוע עיון בהחלטות בתיק (בעלי דין שאין ברשותם כרטיס חכם, אינם יכולים לצפות בתיקים שלהם אם הם חסויים)". לטעמו של המתלונן: "כב' השופט חבקין הורה למזכירות, באופן לא חוקי, לחסות את ההליך, וזאת כדי למנוע מהמתלונן שאינו עורך דין, לצפות בהחלטה באופן סביר ובזמן סביר באתר 'נט המשפט' ולהגיב לה בזמן קצר (החלטות מתפרסמות תוך 48 שעות בנט המשפט), ואף קבע כי ההחלטה תישלח למתלונן בדואר רשום, דבר שעלול להתמשך חודש ימים עד קבלת ההחלטה בדואר רשום (ייאמר כי בידי המתלונן מצוי כרטיס חכם אישי, אך שהוא צפה בהחלטה באתר 'נט המשפט' באותו יום שניתנה".

תגובת השופט

13. בתגובתו לתלונה הסביר השופט, כי במקרה שהונח בפניו הוא מצא ליתן צו במעמד צד אחד על רקע ההתדיינות הקודמת שהתקיימה זמן לא רב קודם לכן (בתיק קודם אומנם), ועל בסיס הטענה שהמתלונן פרסם כ-20 פרסומים הנוגעים למבקשת (שעותק מהם צורף). לדבריו, הוא קבע בהחלטתו, כי המתלונן רשאי לעתור לקיום דיון ויתקיים דיון מיד. מדובר, הלכה למעשה, בהיעדרות לבקשה במעמד צד אחד תוך מתן אפשרות ברורה לעתור לקיום דיון מיד ובכל עת. בנסיבות אלו, השופט אינו סבור כי נפגעה זכות מהותית של המתלונן. כך במיוחד הוא, מוסיף השופט, שעה שהמתלונן הודיע שאין בכוונתו להתייצב לדיון, גם אם זה ייקבע, והצו נותר בעינו.

14. ומכאן לטענות המתלונן, כי הצו שהוצא נגדו פוגעני; ניתן בלא תצהיר; כאשר המבקשת עצמה לא נחקרה, ולמשך תקופה ארוכה של שישה חודשים, ולא למשך שבועה ימים, תוך רמיזה שדעתו של בית המשפט נעולה. לדברי השופט, סעיף 7(א) לחוק מקנה לבית המשפט שיקול דעת לתת צו במעמד צד אחד. החוק אינו מחייב הגשת תצהיר כאשר לבית המשפט מסור שיקול דעת ליתן צו גם ללא תצהיר, וזאת במקרים המתאימים וכשהוצגה תשתית ראייתית מספקת. כך במיוחד נוכח אופי התיקים: הטרדה מאיימת, שעה שבאופן תדיר שזורה בה אלימות המצריכה סעד דחוף, וכאשר הצדדים בה אינם מיוצגים דרך שגרה. הדבר נכון במיוחד, לדעת השופט, שעה שהבקשה דנא נשענה על ראיות פוזיטיביות שהם פרסומים שנחזים להיות אמיתיים (המתלונן לא טען בשום שלב שלא פרסם אותם, אף לא בתלונה עצמה). מכאן, מסביר השופט, כי טענתו של המתלונן להיעדר תצהיר היא פורמלית גרידא.

15. אכן, מסכים השופט, החוק קובע חובה לקיים דיון תוך 7 ימים במעמד שני הצדדים משניתן צו ארעי. אולם, לדבריו, מקום שניתן צו נגד המתלונן תקופה לא ארוכה קודם לכן; כאשר המתלונן "נחזה להיות כמי שממשיך לעסוק בענייניה של המבקשת באופן אינטנסיבי שמא נאמר אובססיבי" (ובכלל זה הוא היה נוכח בדיון שהתקיים בפניו בין גב' ויזל למבקשת ביום 22.12.22, זמן לא רב קודם לכן (במסגרת דיון שני בהליך)), נראה לשופט, כי נסיבות העניין הקונקרטיים כמכלול מצדיקות ליתן צו במעמד צד אחד, תוך שיש לאפשר למתלונן לעתור לדיון בכל עת וייקבע דיון מיד. החלטה זו הינה, לדבריו, תוצר של שיקול דעת שיפוטי שהופעל במקרה קונקרטי ומיוחד. מכל מקום, מוסיף השופט, גם אם טעה באופן הפעלת שיקול הדעת במקרה זה, נראה לו שהסעד המתאים כאן הוא סעד של קיום דיון במעמד שני הצדדים (או סעד ערעורי), ולא הצדקתה של תלונה על התנהלות שופט.

16. בנסיבות הקונקרטיים של העניין, ובמבחן התוצאה, כך מוסיף השופט, אין הוא סבור, כי הסעד שניתן נגד המתלונן הוא דרקוני או פוגעני יתר על המידה. המתלונן אכן נחזה להיות כמי שעוסק באופן אינטנסיבי במבקשת, ובין הצדדים, במישורין ובעקיפין, מתנהלת התדיינות ענפה, לרבות מהתקופה האחרונה. מספר הפרסומים הרב שפרסם המתלונן כלפי המבקשת מעיד על כך, והמתלונן לא הכחיש את הפרסומים, אף לא עתר לקיום דיון בטענה של פסלות מותב, טענה שכאמור נדחתה. יתר על כן, הצו ניתן בלא קביעה נחרצת לגוף העניין זולת החובה שלא להטריד, תוך שניתן למתלונן אפשרות לעתור לדיון וייקבע דיון מיד. במצב הרגיל היה המתלונן מודיע על רצונו לקיים דיון, היה נקבע דיון מיד, ולכל היותר היה עליו להימנע מפרסומים מטרידים על אודות המבקשת למשך ימים אחדים, עד הדין. השופט סבור, אפוא, כי ההחלטה כמכלול אינה פוגעת במתלונן, ולבטח לא יתר על המידה.

17. אשר להחלטה על איסור הפרסום – לדברי השופט, בתיקי הטרדה מאיימת באופן כללי, ובאופן קונקרטי בשים לב לפרסומים הרבים שהמתלונן פרסם בתיק זה ונוסחם, הוא סבר שיש מקום לאסור פרסום במעמד צד אחד מטעמי פגיעה בפרטיות, תוך הותרת אפשרות לבקש את ביטול הצו. מדובר בהחלטה שהיא תוצר של שיקול דעת שיפוטי שהופעל אף הוא במקרה הקונקרטי. מאחר שמדובר בבעלת דין שאינה מיוצגת, ראה השופט, מקום להפעיל את שיקול הדעת מיוזמתו, דבר הנעשה, לדבריו, דרך שגרה כשמדובר בבעלי דין לא מיוצגים בתיקים מסוג זה. אף אם יסבור הנציב, מציין השופט, כי שיקול דעתו של בית המשפט הופעל באופן שגוי, הרי שהתרופה המתאימה היא לבקש לבטל את צו איסור הפרסום שניתן במעמד צד אחד, ולא לקבוע כי בית המשפט נהג שלא כשורה בעניין דרך ניהול המשפט.

18. את תגובתו לתלונה סיים השופט באומרו, כי תיקי הטרדה מאיימת, במיוחד בעידן הדיגיטלי, מעוררים אתגרים של ממש במקרים בהם מדובר בפרסומים מכתובות דוא"ל פיקטיביות וכשאנשים מתחזים (כשאינן לבית המשפט את הכלים לברר טענות אלו), כמו גם כשמדובר בתפר שבין דיני לשון הרע ודיני הטרדה מאיימת שעניינם פרסומים רבים ברשתות החברתיות. השאלה מתי פרסומים כאלה עולים כדי "הטרדה מאיימת" היא חמקמקה ומעוררת שאלות לא פשוטות, לדברי השופט. הדבר נכון לטעמו של השופט במיוחד שעה שבקשות למתן צו מכוח החוק אינן כרוכות בתשלום אגרה, ומוגשות בקשות רבות כאלו על ידי מתדיינים סדרתיים שמכלים את זמנם (ואת זמנו של הציבור) בבתי המשפט ללא עלות, וכשהמשטרה מצדה לא ערוכה לטפל בנושאים אלה ושולחת את בעלי הדין לבתי המשפט. השופט מטעים, כי בית המשפט עושה את המרב לתת שירות טוב ככל האפשר, חרף הקשיים, וגם אם נפלה טעות באופן הפעלת שיקול הדעת השיפוטי במקרה הקונקרטי, הוא מבקש לגלות הבנה ולדון אותה לכף זכות.

19. אחר הדברים האלה מצאתי לפנות לשופט ולבקשו להתייחס באופן מפורש לטענה, כי לא קיים כלל דיון בבקשה (במעמד צד אחד) ומשכך ממילא אף לא הוזהרה המבקשת (שלא הגישה תצהיר) בדבר חובתה לומר את האמת, אלא שהוא נתן את החלטתו בחלוף יממה מאז הגשת הבקשה על ידי המבקשת בלא שהתקיים, כאמור, דיון כלשהו.

20. וכך השיב השופט לפנייתי הנוספת אליו –

"אקדים אחרית לראשית ואומר כי לאחר ששקלתי בדבר, אני סבור שככלל יש מקום לתת צו למניעת הטרדה מאיימת רק לאחר הזהרה כדין, בין בעל פה או בתצהיר, ושהדבר לא נעשה כאן. במובן זה איני מוציא מכלל אפשרות שנפל פגם בשיקול דעתי השיפוטי לתת צו בלא שהמבקשת הוזהרה כדין קודם לכן. עם זאת, בנסיבות הקונקרטיות של המקרה הדבר לא פגע במתלונן, ונראה שיש נסיבות נוספות המסבירות מדוע נהגתי כך שעשויות לשמש הצדקה מספקת. את עיקרן פירטתי בתשובתי הראשונה לתלונה (קרי: ההיכרות הקודמת עם הצדדים מהתדיינות ענפה לפניי, והעובדה שהפרסומים עצמם שבגינם ניתן הצו צורפו לבקשה). לצד זאת אבקש להוסיף רקע רלוונטי שלדעתי חשוב שהנציב יהיה ער לו קודם שייתן את החלטתו:

כזכור, עסקינן בבקשה למתן צו לפי חוק מניעת הטרדה מאיימת, התשס"ב-2001. המדובר בחוק שכרגע טרם הותקנו תקנות ייעודיות להפעלתו, והדעה המקובלת היא שמדובר בהליך אזרחי. ככלל, בהליך אזרחי, בקשה בכתב הכוללת יסודות עובדתיים יש לתמוך בתצהיר, וכך היה נהוג גם בהליך זה: הנהלת בתי המשפט ייצרה טופס וולונטרי (שנועד כשירות לקהל, לא טופס סטטוטורי) שכלל בעבר תצהיר מובנה לתמיכה בטענות העובדתיות. בקשות היו מוגשות דרך שגרה בצירוף תצהיר, ולכן לא היה קושי לתת צו במעמד צד אחד בנסיבות המתאימות, וזאת על בסיס ההנחה שדיון יתקיים תוך 7 ימים ממועד מתן הצו.

בחודש ספטמבר 2020, בעיצומה של מגפת הקורונה, הנהלת בתי המשפט שינתה את הטופס הוולונטרי והסירה ממנו את התצהיר המובנה (מצ"ב הסבר של הנהלת בתי המשפט בנושא). כפועל יוצא בקשות החלו להיות מוגשות בלא תצהיר. מאחר שהייתה זו תקופת הקורונה, וכוח האדם השיפוטי היה במשורה, לצד קושי של מתדיינים להתנייד בשל הסגרים והריחוק החברתי המתחייב וכמובן כדי להימנע מהתדיינות החושפת אותם לסיכון בריאותי, נערכו התאמות בסדרי הדין במובן זה שחלק ממותבי השיפוט החלו לתת צווים במעמד צד אחד גם ללא תצהיר או אזהרה בדיון. כמו כן, כדי שלא להטריח את הצדדים ובעיקר כדי שלא לסכן את בריאותם, ניתנו החלטות שלפיהן לא נקבע דיון אלא אם כן המשיב יודיע על בקשתו לקיים דיון. במקרים רבים מאוד לא התבקש לקיים דיון, וכך נחסכו לצדדים זמן וטרחה מיותרים, כמו גם סיכון בריאותי.

עם חלוף תקופת הקורונה נמשך הנוהג שנוצר, ושנחזה להיות יעיל כשלעצמו, אצל חלק ממותבי השיפוט.

במקביל, נעשתה עבודה בהנהלת בתי המשפט ובמחלקת ייעוץ וחקיקה ונוסחה טיוטת תקנות הכוללות טופס מובנה הנתמך בתצהיר לפני הגשת בקשה לפי החוק. תקנות אלו הופצו להערות הציבור אך טרם נחתמו.

בדיעבד, בעקבות הגשת התלונה דנא ופניית הנציב, חשבתי על העניין וכפי שצינתי בפתיח, אני סבור כי אכן יש קושי משפטי לתת צו במעמד צד אחד על בסיס טענות עובדתיות שלא נתמכו בתצהיר או באזהרה בעל פה. מקובל עלי שעד שהתקנות יתקבלו, ככלל, יש להקפיד על מתן צו בבקשה הנתמכת בתצהיר או לאחר אזהרה בעל פה, וכך אנהג להבא.

בהיבט זה, אני מודה למתלונן שחידד נקודה זו בקרבי. עם זאת, כאמור, הדבר לא פגע בו באופן אישי: עד כה הוא לא ביקש לבטל את הצו ואף לא פתח בהליך ערעורי, וממילא לא הכחיש שביצע את הפרסומים...

[ההדגשות שלי – א"ש]

מסקנות והחלטה

21. עמדת השופט בתגובתו לתלונה נראית לי, זולת בכמה נושאים – הראשון שבהם עניינו בהוראתו המפורשת של החוק בדבר קביעת דיון במעמד שני הצדדים בהקדם האפשרי, ולא יאוחר משבעה ימים מיום מתן הצו הארעי. וכך נאמר בסעיף 7(ב) לחוק: "ניתן צו מניעת הטרדה מאיימת במעמד צד אחד, יתקיים הדיון בנוכחות שני הצדדים בהקדם האפשרי ולא יאוחר משבעה ימים מיום מתן הצו". מדובר בהוראה מנדטורית שאין לסטות ממנה, נוכח הפגיעה שעשויה להיגרם לזכויות המשיב לבקשה. קביעת השופט, כי בידי המשיב לבקש לקיים דיון כאמור, הופכת את נקודת הכובד הראויה ואף מטילה עליו נטל שלא הוטל עליו בחוק. לכך אוסיף, כי אין כל ספק שדרך ניהול משפט ראויה משמעה הקפדה על הוראותיו של המחוקק, לא כל שכן שעה שהדבר נאמר בחקיקה ראשית ולא בחקיקת משנה, וחבל שלא כך נהג השופט.

ראו, בהקשר זה, גם את החלטת הנציב לשעבר, השופט (בדימוס) אליעזר ריבלין, מיום 11.11.18 (מספרנו 588/18), בה נמצאה תלונה מוצדקת שעה שהשופטת שדנה בהליך לא קבעה דיון במעמד שני הצדדים כקביעת החוק, אלא איפשרה לצד שכנגד להגיש תצהיר ולבקש את ביטולו של הצו שניתן במעמד צד אחד. וכך כתב הנציב בהחלטתו בעניין זה: "התנהלות המתלוננת בבקשה קודמת, העובדה שמדובר בתיק שטופל על ידי מותב אחר וכן שבית המשפט איפשר למתלוננת להגיש תצהיר תשובה ולעתור לביטול הצו, אינם מאיינים את קביעתו המפורשת של הדין אודות הצורך בקיום דיון במעמד שני הצדדים. משלא קבעה כך השופטת, נמצאה התלונה מוצדקת".

22. כך גם, לטעמי, ראוי הוא להיזהר בסגירת הדלתות ביוזמת בית המשפט, ודאי שעה שבית המשפט אינו מבקש התייחסות ממגיש הבקשה לעניין זה. ככלל, יש לזכור, דיונים מתקיימים בבית המשפט בדלתיים פתוחות. זאת ועוד, שומה היה על השופט להיות ער להיבט שעניינו של יכולתו של משיב לצפות, במצב דברים זה, בהחלטה שניתנה במערכת נט-המשפט, כמתואר על ידי המתלונן בתלונתו, כמו גם לזמן הרב שעשוי לחלוף עד שהחלטה תומצא לו בדואר רשום.

23. טוב עשה השופט, שבעקבות פנייתי אליו הוא הסכים, כי מתעורר קושי שעה שהבקשה לא נתמכה במקור בתצהיר, וכאשר לא התקיים דיון במעמד צד אחד וכפועל יוצא מכך לא הוזהרה המבקשת לומר אמת. לטעמי, כל עוד לא תוקן החוק או הותקנו תקנות בעניין זה, שומה על שופט להקפיד, למצער, על מתן צו בבקשה הנתמכת בתצהיר או לאחר אזהרת המבקש בעל פה, וזאת בשעת דיון המתקיים במעמד צד אחד. אוסיף, כי להשקפתי גם אם יוגש תצהיר ייטיב בית המשפט לעשות אם יקיים דיון בו יוזהר המבקש כנדרש.

24. לאור האמור, מצאתי את התלונה מוצדקת בעניינים נשוא סעיפים 21-23 לעיל, והיא נדחת בשאר רכיביה.

אורי שהם
נציב תלונות הציבור על שופטים

העתק: המתלונן

כב' השופט טל חבקין, סגן נשיא, בית משפט השלום, תל אביב - יפו

כב' הנשיא צחי עוזיאל, בית משפט השלום, תל אביב - יפו

כב' הנשיאה אסתר חיות, בית המשפט העליון

מר יריב לוין, שר המשפטים

כב' השופט מיכאל שפיצר, מנהל בתי המשפט